

Wiadomości krajowe.

Okólnik

C. K. Rządu krajowego.

Ustanawia się cło wychodowe od niektórych gatunków skór Tureckich.

Odwolując się do drukowanego Okólnika z dnia 26. Października 1822, którym cła opłaty od niektórych gatunków skór Tureckich ogłoszone zostały, podaje się dodatkowo do powszechny wiadomości, że w skutku dekretu wysokiemy Kamery nadwornej z dnia 17. Grudnia 1822 cło wychodowe od marokinu, korduanu i safianu, nie po dwadzieścia kraycarów, ale po jednym ZR. czterdzieści kraycarów od setnara, czyli po jednym kraycaru od funta wynosi.

We Lwowie d. 4. Stycznia 1823.

(Podpisy).

Uwiedomienia

I. Najiaśniejszy Pan naywyższą uchwałą z d. 25. Listopada r. z. i stosownie do przepisów naywyższego uniwersału z d. 8. Grudnia 1820 raczył Karolowi Ludwikowi Müller, Sekretarzowi prywatnemu i Janowi Kuhn, uprawnionemu złotnikowi, ebojgu w Wiedniu na ulicy Plankengasse Nro. 1063 mieszkającym, nadadź przywilej trzyletni na wynalazek-pior, któremi za pomocą nowego urządzenia, bez maczania ich w inkauscie, długi czas pisać i takowe inkaustem napelnione, bezpiecznie przy sobie nosić można.

II. Najiaśniejszy Pan naywyższą uchwałą z d. 25. Listopada r. z. i stosownie do przepisów naywyższego uniwersału z d. 8. Grudnia 1820 raczył Ignacemu Mayer, z Lauszy w Węgrzech, a teraz w Wiedniu, w Jägerzeil Nro. 527 mieszkającemu nadadź przywilej 10letni na wynalazek „pulpitu mechanicznego, na którym karty nót muzycznych przez uderzenie palcem lub też podług okoliczności przycisnienie nogą, bardzo prędko odwracać można, który to wynalazek od podobnego wynalazku Józefa Böhma pod d. 9. Lipca 1821 uprzywilejowanego, odróżnia się nie tylko przez istotę swojego mechanizmu, ale nawet przez prosty skład jego, przez oszczędzenie czasu w pośpiesznym działaniu naymniejszy o 30 procentu, przez łatwość urządzenia takiego pulpitu, tudzież łatwe i mało kosztujące zastosowanie tego mechanizmu do pulpitów dotąd używanych.“

III. Najiaśniejszy Pan naywyższą uchwałą z d. 25. Października r. z. i stosownie do przepisów patentu z d. 8. Grudnia 1820 raczył Antoniemu Bentert i Jozefowi Kuezaurek w Wiedniu na uli-

cy Plankengasse pod Nrem. 1063 mieszkającym, nadadź przywilej pięcioletni na wynalazek „nowego rodzaju prassy powietrze wyciskającej, która co do istoty zasadza się na tém, że przez rozrządzenie lub wypróżnienie powietrza z naczynia z pomienioną prassą połączonego, bez użycia pompy wodney lub powietrzney, otrzymać można łatwo ekstrakt z owoców leści, drzew, kor, korzeni i to podług upodobalnego stopnia koncentracji, tudzież każdy płyn mętny bez podłożenia plisi, płótna, lub bibuły, w krótkim czasie wyklarować; oprócz tego prassa ta wyciskająca powietrze użyta być może skutecznie do przedkiego wysuszenia mokrych substancji n. p. mokrego krochmalu i mokrej soli, gdy odzoły odłączona i t. p.“

IV. Najiaśniejszy Pan naywyższą uchwałą z d. 28. Października r. z. i stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 raczył Zygmuntowi Bergamenter, destylatorowi i uprawnionemu fabrykantowi likworów i rosolisów w Wiedniu na gościńcu Nro. 2. mieszkającemu nadadź przywilej pięcioletni na poprawę, robienia rumu cukrowego z prostey wódki, smakiem i zapachem rumowi z Jamaiki rownającyego się.

V. Najiaśniejszy Pan naywyższą uchwałą z d. 28. Października r. z. i stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 raczył Franciszkowi Grumüller i Komp. na Leopoldstadtzie przy ulicy Czernińskiej Nro. 539. mieszkającemu nadadź przywilej jednoroczny na wynalazek „trzech rozmaitych żelazek ze stalową wpół zarząca i dobrze zamkniętą duszą, tudzież należącym do tego wateczkiem, któremi stroie damskie mianowicie garnirunki i t. p. bez naymniejszego uszkodzenia rozmaicie a pięknie, równo i trwale karbowane być mogą. Narzędzia te zaś mają piękny i dogodny kształt, są długo trwale, naprawy nie, potrzebujące i za małą ceną sprawione być mogą.“

VI. Najiaśniejszy Pan naywyższą uchwałą z d. 3. Listopada r. z. i stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 raczył Franciszkowi Ceregetti, malarzowi i fabrykantowi farb chemicznych w Wiedniu na nowym Wiedniu pod Nrem. 516. mieszkającemu nadadź 5letni przywilej na wynalazek „chemicznie urządzonego pokostu, użyciem którego każda wilgoce na ścianie wysuszoną i sucho utrzymaną, oraz saletra tam, gdzie się pokaze zupełnie wygubioną i dalszemu mnożeniu się iey zupełnie przeskadzona być może.“

Gazeta Wiedeńska z d. 20. Stycznia umieściła następujące

U w i a d o m i e n i e.

Stosownie do ugody zawartey z Zarządem krajowym, względem obiecia spraw po rozwiązaniu C. K. Deputacyi wykupna i umarzenia, Dyrekcya uprzywilejowanego Austr. Banku na-

rodowego podaie tu Wykaz' rewersów wykupujących i antycypacyjnych na d. 31. Grudnia 1822 ieszcze w obiegu będących i co półtroka podobny wykaz ogłosi.

Wiedeń d. 16. Stycznia 1823.

Józef Hrabia Ditrichstein,
Gubernator C. K. Aust. uprzywilejowanego
Banku narodowego.

Melchior Kawaler Steiner,
Zastępca Gubernatora w Banku Narodowym.
Bernhard Kawaler Eskeles,
Dyrektor Banku.

W y k a z
Rewersów wykupujących i antycypacyjnych w
obiegu będących.

	ZR.	ZR.
Podług obrachunku połączoney Deputacyi wykupna i umarzania było na d. 15. Lipca 1822 w obiegu - - - - -	---	279,712,858
Za niezdatne przez zmianę weszłe rewersa, wydano nowych - - -	---	18,001,926
Razem - - - - -	---	297,714,764
Za to spalono publicznie wykupionych do d. 31. Grud. 1822 papierowych pieniędzy - - -	10,000,000	
i iest ieszcze do spalania gotowych złożonych -	10,000,000	
Razem - - - - -	20,000,000	
Rewersów niezdatnych, przez wymianę za powyższe nowo zrobione, weszło - - - - -	18,001,926	
Pozostało zatem z d. 31. Grud. 1822 w obiegu -	---	38,001,926 259,712,838

W Wiedniu d. 31. Grudnia 1822.

Z Izby rachunkowey uprz. Austr. Bank. narod.

Fr. Salzmann, Mar. Litomiski,
Nad-Buhalter, Buhalter.

Kurs Wiedeński z dnia 23go Stycznia: Obligacye dżugu Stanu 5 procentowe w M. K. 83 6/16 — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. — Obligacye na pożyczkę do

wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 99 1/2. — Certyfikaty na pożyczk. z r. 1821 za 100 M. K. — Kurs na Augsburg za 100 Kur. 100 Usz. — Moneta konwencyyna za 100, 249 3/4. — Akcyje bankowe, jedna po 935 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Piszą z Hawanny pod d. 30. Października, że podług doniesień z Meksyku wybnych wojny domowey zdaie się tam bydź bardzo bliski. I turbide zrucil z siebie larwę obłudy i zaczął wdziierać się w prawa konstytucyi. Naybardziéy wyszczególniające się i nayznakomitsze osoby prowadzono bez przekonania do więzienia. W samym Meksyku pannie największe odurzenie. Słychać było codziennie o spiskach. Kilka prowincyi zupełnie powstało przeciw terażniejszemu rządowi. Wszystko to oznaczy wkrótce wielkie odmiany. Handel zatamowany zupełnie. Cesarskie woysko wysłane do Guatymali zbite zostało całkiem przez swoich przeciwników, a jego miejsce ma zastąpić i uzupełnić inny oddział z 2000 ludzi złożony.

Hiszpania.

Gazeta Francyi z d. 7. Stycznia zawiera rzeczy następujące od granic Hiszpańskich z d. 29. Grudnia: »Sztafeta przywiezła własnie niemiejsze ważne doniesienia: »Obronne miasto Balaguer (na północ od Lerydy nad Segrą w Katalonii), którego liczna artyleryya broniła, napadnięte zostało d. 22. Grudnia przez Rojalistów i wataku odebrane przez walecznego dowodcę Molto nie więcéy iak w 900 ludzi. Czternascie dział wpadło w moc zwycięzców. Odebranie miasta Balaguer, skutki iakie odziósł Ramagoza w naypoźniejszych wycieczkach swoich z twierdzy Seo, i przeięcie transportu przeznaczonego dla Miny, to wszystko ożywiło na nowo nadzieie Rojalistów. Woysko ich pomnaża się liczbą niechętnych, których w całym ich pochodzie utwarzają nadużycia rewolucyonistów.«

Odebraliśmy, mówi jedna gazeta Paryzka listem z d. 27. Grudnia z Madrytu następujący akt urzędowy, który, iak twierdzono, przez Ministra Spraw Wewnętrznych postany został za wyraźnym rozkazem Króla do wszystkich naczelników politycznych po prowincyach i do Konsulów osad: »Ponieważ Rząd Angielski żąda wynagrodzenia za wszelkie handlowiiego od roku 1804 uczynione mu szkody, a na zaspokojenie żądań swoich wybiera czas, w którym Król nie postanowić nie może, i ażeby

tymczasem nim się to stanie, o co starać się będziem ile możności, uniknąć szkody mogącej z tą dla Hiszpańskiego handlu wyniknąć, rozkazuje mi Król oznaymić Konzulatowi, że z różnych Angielskich portów wypłynęły Angielskie okręty biorące swój kierunek do Terra firma i Porto-Rico z rozkazem, by tyle wstrzymać Hiszpańskich okrętów, do póki pokrytą nie będzie ilość długu o który Rząd Angielski się upomina. J. K. Mość spodziewa się że po przyjacielsku i że słusnością zafatwi się ta sprawa tak blisko dotycząca się interesu prywatnych osób obudwuch narodów. Ponieważ ważna ta wiadomość ku temu służy celowi, by ocalić WPanów od szkody mogącej zaść aż do przeciągu tego czasu, w którym ngoda zawartą zostanie, przeto uwiadomisz WPan Konzulaty prowincyi swojej o tęg wiadomości. Madryt dnia 20. Grudnia 1822. Gasco.◄

Pomiędzy 6 obranemi na rok przyszły Alkadami tutejszey stolicy, jest na czele Xiążę Abrantes. — Pizarro otrzymał pozwolenie wyiechania na rok za granicę. — Romero Alpuente obiecał rządowi, iż nie postanie więcej na kłobie Laudabura. Miał bydź posłany naprzód do Ceuty, potem do wysp Kanaryjskich, a nareszcie do więzienia; lecz po danem powyższem przyrzeczeniu, został uwolniony.

Hrabia Torrealta, który d. 7. Lipca dowodził gwardyją w Prado, ożenił się w więzieniu z córką sławney modniarki tutejszey, nazwiskiem Balbina. — Hrabia Fuentes, jeden z pierwszych Grandów naszych, ożenił się z sławną aktorką Sala, która potem grała rolę w operze Zaraida, i liczne oklaski otrzymała. Całą swoją płacę z teatru poświęca na szpitale i dom podrzutek.

W nocy z dnia 21. na 22. b. m. powstał zgiewł w tutejszey stolicy. Niezatwierdzenie przez Króla uchwały Stanów względem spiskowych, sprawiło mocne wrażenie, a prócz tego rozeszła się pogłoska o uknowanym spisku w celu uwięzienia Monarchy. Zebrały się tłumy ludu, które jednak wkrótce rozproszono.

Król podług przepisów wyjeżdża każdego po południa z Królową i z rodziną. Wtedy obstawione są wielkie zamkowe wschody po obu dwóch stronach gwardzistami i karabinierami. Czterech granadyierów stoi za pojazdem Króla. Piesza gwardyja stoi na placu zamkowym a konna jest gotowa do prowadzenia karety Królewskiej. Gdy poczynają się te przygotowania przybwiają Królestwo Ichmość otoczeni wieloma

wyższemi Oficerami, wszyscy ostatni w Dwo skim ubiorze, to jest w uniformach ciemno-błękitnych okrytych bogato złotemi galonami, w białych krótkich spodniach i w białych jedwabnych pończochach i trzewikach. Król pokaznie się w tymże samym ubiorze, różni się jedynie błękitną orderową wstęgą i gwiazdą na piersiach. Królowa Jéymość nosi zwyczajnie jedwabny błękitny płaszcz podszyty kuanami i jedwabny jasnopąsowy kapelus. Na stopniach powozu stoi dwóch sztabowych Oficerów, którzy mają wsadzać Królowę Jeymość; atoli nigdy ona nie używa ich pomocy, lecz tylko ręki swojego małżonka. Pojazd Królewski tak jest wysoki, że wsiadający dopiero na ławeczkę stanąć muszą, nim się do niego dostać mogą; ławeczka ta przypina się potem do powozu. Siedząc Król w powozie wystawia rękę z okna i odbiera podawane mu prośby. Tymczasem wsiadają bracia JKMości Don Carlos ze swoją małżonką i z rodziną do drugiego, a Don Francesco z małżonką do trzeciego, zaś niektórzy dworzanie do innych trzech karet i tym sposobem postępuje ta kawkata. Owo cierpienie wyrażające się na twarzy wybladłey Królowey, Jmci zwyczaj przy wsiadaniu i wysiadaniu do otaczających ją nie mówić ani słowa, ięć wzrok ku ziemi spuszczoney i owa cichość panująca na tych obrzędowych przejazdach; to wszystko nawet i bez wyrazów odkrywa badaczowi położenie, w którym się teraz ten dom panujący znajduje.

— *Od granic Hiszpańskich d. 25. Grudnia.* — Rotaliści opuścili twierdzę Aliaga; lecz w chwili, gdy Alkad z kilku Konstytucjonistami wchodził do miasta dla znięcia składów, część twierdzy ze składami i będącemi w nich ludźmi wyleciała na powietrze, przez co miasto wiele ucierpiało.

Generał Bessieres, dowódca Rotalistów w Mequinenza; wezwał wszystkich ludzi od lat 16 do 40, aby się wzięli do broni; poczem Brygadyier Montez zagroził, iż każe rabować i palić domy tych wszystkich, którzy powyższego wezwania usłuchają; Alkadów zaś, Xięży i innych ludzi, mających znaczenie, którzyby nie starali się przeszkadzać zaciągowi dla Rotalistów, każe użyć do robót w twierdzy.

Po śniegu padał ciągle deszcz w Perpignan i okolicy, przez co drogi zupełnie się popsują.

Wielka Brytania i Irlandyja.

— *Z Londynu d. 31. Grudnia.* —

W Święto Bożego Narodzenia przybyło tu 4 gońców, którzy na jednym statku z Ka-

letu popłynęli. Jeden z nich Hiszpański przywiózł listy od Pana A'Court, Posła naszego w Madrycie. Odebrał je Pan Planta i posłał Pana Canning, który potem wyprawił natchmiast gońca do Króla Jmci, bawiącego w Brighton.

Wczoraj przybył tu Admirał Jabat, Poseł Hiszpański przy Dworze naszym. Stychań, iż iadąc przez Paryż miał rozmowę z Panem Villéle.

Francya.

— Z Paryża d. 11. Stycznia. —

Cesarско-Rossyyski Poseł na Dworze Francyjskim, Hrabia Pozzo di Borgo dawał d. 9. b. m. wielki dyplomatyczny obiad, na którym znajdowali się: Prezydent Rady Ministrów, Hrabia Villéle, Minister Spraw Zewnętrznych, Wice-Hrabia de Chateaubriand, Francyjski Poseł na Rossyyskim Dworze, Hrabia de la Ferronais i wszyscy obcy Posłowie, wyjąwszy Hiszpańskiego Posła, Xiążęcia San Lorenzo.

Znamiomy Deputowany, P. Kechlin, skazany został za pismo swoje o wypadkach w Kolmarze przez Sąd Policyi poprawczy d. 8. Stycznia zaocznie na jednoroczne więzienie i karę pieniężną 5,000 franków, a jego księgarz, nazwiskiem Chautpie, na miesięczne więzienie i na zapłacenie 500 franków.

Kraków.

Na dwudziestym drugim posiedzeniu Seymowem d. 2. Stycznia uchwalono rozmaite oszczędności w następnych tytułach budżetu. — Reprezentacya Narodowa jedynie w tytule na Akademię nieoszczędzała niczego, aby ięć świetność wznosić, ile stan Kraju dozwoli.

Na dwudziestym trzecim posiedzeniu Seymowem d. 3. Stycznia Izba prawodawcza przyjęła jednomyślnie resztę tytułów wydatkowych budżetu.

Na dwudziestym czwartym posiedzeniu Seymowem d. 4. Stycznia zakończył się Seym Rzeczypospolitey Krakowskiey za rok 1822. Przy schyłku obrad Reprezentanci JX. Dubiecki, Kanonik i Krystin Hrabia Żeleński przemówili w imieniu Narodu do Marszałka, dziękując mu za gorliwe i obywatelskie przewodniczenie obradom.

(Do tego Numeru Gazete dołączony jest VII. Numer Rozmaitości.)

Projekt do prawa o kopalniach nie utrzywał się tego roku i ma być w całej obszerności dopiero na przyszły Seym wniesiony.

Sąd najwyższy na Urzędników odbędzie się d. 20. b. m. w sali posiedzeń Sądu Appellacyjnego.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 20. Stycznia. —

Dnia 18. b. m. N. Cesarz i król, tudzież Jego Cesarzewicowska Mość W. Xiążę Konstanty raczyli zaszczycić obecnością swoją bal dany przez JO. Xięcia Namiestnika. Przybył N. Monarcha o godz. 9. i bawił dwie godzin.

Tegoż dnia, iako w uroczystość Trzech Króli v. a. odbyło się w obecności N. Pana nabożeństwo w kaplicy zamkowej, tudzież zwykłe poświęcenie chorągwi.

Dnia 19go b. m. całe wojsko Rossyjskie i Polskie składające osadę tutejszey Stolicy, wystąpiło przed N. Monarchą. Wszystkie pułki stały uszykowane wzdłuż Krakowskiego Przedmieścia począwszy od zamku. Około godziny 10tej przybył N. Pan i obiecał wśród radosnych okrzyków wszystkie pułki, które potem przed nim w paradzie przeciągnęły.

Tegoż dnia N. Pan raczył zaszczycić obecnością swoją świetny bal dany przez JW. Nowosilcowa, Senatora Państwa Rossyjskiego.

Rossyja.

Rząd Gubernialny Wileński ogłosił rozporządzenie W. Xiążęcia Konstantego, datowane d. 15. Grudnia r. z., w skutku którego począwszy od d. 15. Stycznia r. b. wszystkie prośby i skargi i ich annexa, podawane do Jego Cesarzewicowskiey Mości, wedle przepisów Ukazami z d. 30. Kwietnia 1725, d. 13. Września 1764, d. 30. Marca 1808 i d. 24. Listopada 1821 obiętych, pisane być mają na herbowym dwurublowym papierze stylem iasnym, czystym, zwięzłym i nieobraźliwym i na takowych, ci, co je układali i ci, co je przepisywali podpisani być powinni, inaczej takowe prośby bez skutku i odpowiedzi zostawione będą. Rząd Wileński ogłasza ięć powźsze rozporządzenie zaleca, aby poinienione przepisy także i w prosbach do obu Gubernatorów Wileńskich, niemnięć do różnych Jurysdykcyów i Urzędników, podawanych, zachowywane były.